

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет транспортних систем
Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

Перший проректор
професор

Анжеліка БАТРАКОВА
2024 року

Ехант

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Філософія <small>(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)</small>
статус дисципліни	обов'язкова <small>(обов'язкова / виборкова)</small>
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) <small>(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))</small>
галузь знань	03 «Гуманітарні науки» <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальність	035 «Філологія» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
спеціалізація	035.10 Прикладна лінгвістика <small>(шифр і назва спеціалізації)</small>
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) <small>(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)</small>
мова навчання	українська

444

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є підготовка бакалаврів філології за спеціалізацією «прикладна лінгвістика» за профілем ХНАДУ, що висуває нові вимоги стосовно глибокого усвідомлення ними сутності пізнання, наукового й технічного знання, аналізу науки як специфічної форми пізнання, духовного виробництва і соціального інституту; техніки та технології, їх структурою, рівнями, методологією та методами наукового пізнання й техніко-технологічної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни: для успішного оволодіння дисципліною студенти повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: ОК 1 Культура мовлення фахівця-філолога, ОК 3 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК 4 Історія та культура України.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Кількість годин – 90	нормативна (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)
Семестр викладання дисципліни	3 (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	екзамен (залік, екзамен)
Розподіл часу:	
- лекції (годин)	32
- практичні, семінарські (годин)	16
- лабораторні роботи (годин)	-
- самостійна робота студентів (годин)	12
- курсовий проект (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-
- екзамен (годин)	30

4. Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового

способу життя.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефаківцями державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

6. Методи навчання:

МН1 – комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль								Експериментальний контроль	Разом за дисципліну
T1	T2	T3	T4	T	T	T	T	30	100
				5	6	7	8		
10	8	8	8	8	10	8	10		

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2. Умовою допуску до екзамену є:

– відпрацювання всіх пропущених занять;

– середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Бали за шкалою ХНАДУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального .
80-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального .
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками .
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки .
60-66		E	«Посередньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35-59		FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34	Незадовільно	F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

За шкалою	За національною	За шкалою навчального
-----------	-----------------	-----------------------

ECTS	шкалою	закладу
A	Відмінно	90-100
BC	Добре	75-89
DE	Задовільно	60-74
FX	Незадовільно з можливістю перездати	35-59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34

8. Засоби діагностики результатів навчання: Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, написання самостійних робіт, презентації результатів виконаних завдань, поточне тестування, модульне тестування, іспит.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
1	2	3	
1	ЛК Пізнання як предмет філософського аналізу	4	1.1, 1.8, 2.3
	ПР Багатоманітність форм пізнання, місце серед них техніко-технологічного знання	2	1.5, 1.12, 1.14
	СР Пізнання як процес відображення дійсності. Історико-філософські засади наукового пізнання. Форми пізнання. Місце наукового та техніко-технологічного пізнання.	1	1.6, 1.8, 1.9
2	ЛК Техніка та технологія. Їх змістовне наповнення	4	1.2, 1.3, 1.18
	ПР Історичний характер визначень техніки та технології. Техніка та культура, техніка і людина.	2	1.3, 1.5, 1.6
	СР Поняття «техніка» і «технологія». Відмінність техніки від технології. Сутність технократії. Особливості технократичного підходу в сучасному суспільстві.	2	1.12, 1.13, 1.15, 2.4
3	ЛК Методологія та основні методи техніко-технологічної творчості.	4	1.3, 1.10, 2.2
	ПР Методологічні засади вивчення техніки та технології. Методи техніко-технологічного пізнання.	2	1.4, 1.7, 1.8
	СР Методологія наукових досліджень. Методи організації творчого процесу. Технологічні прийоми наукової творчості в дослідженнях.	1	1.6, 1.8, 1.18
4	ЛК Основи філософії техніки та технології	4	1.5, 1.13, 1.14
	ПР Еволюція філософії техніки та технології у ХІХ-ХХІ ст.	2	1.4, 1.13, 1.14
	СР Філософський погляд на техніку і технології. Становлення філософії техніки у ХІХ сторіччі. Концепції філософії техніки та технологій у ХХ-ХХІ ст.	2	1.11, 1.12, 1.15

	Філософія техніки як спосіб дослідження технічного знання.		
5	ЛК Техніка як діяльність	4	1.1, 1.4, 1.5, 1.7
	ПР Інженерна діяльність у висвітленні філософії	2	1.7, 1.8, 1.10
	СР Техніка як діяльність та предмет філософського аналізу. Технічна діяльність як форма практики.	1	1.8, 1.14, 1.15
6	ЛК Техніка як соціальний феномен	4	1.6, 1.7, 1.13
	ПР Техногенне суспільство, його сутність, структура та шляхи еволюції	2	1.10, 1.16
	СР Техніка як головний елемент суспільного виробництва. Сучасний етап розвитку інженерної діяльності і необхідність соціальної оцінки техніки. Перспективи розвитку техніки	2	1.12, 1.15
7	ЛК Проблема «діалогу» людини і комп'ютера	4	1.16, 1.17
	ПР Сучасні виклики і проблеми у взаємодії комп'ютера і людини	2	1.11, 1.12, 1.14
	СР Проблеми персоніфікації комп'ютера в діалозі «людина-комп'ютер». Етичні проблеми віртуальної реальності. Ефективна комунікація між людиною та комп'ютером.	1	1.12, 1.14, 1.18
8	ЛК Сутність та протиріччя техніко-технологічного прогресу	4	1.4, 1.5, 1.11
	ПР Онтологічні, гносеологічні та соціальні протиріччя сучасності у взаємодії техніки, технології і людини	2	1.8, 1.9, 2.5
	СР Техніко-технологічний прогрес, його сутність та форми. Розвиток техніко-технологічного прогресу як умова розвитку людства. Протиріччя у відносинах між людиною і сучасними технологіями.	2	1.9, 1.12, 2.1
Разом	ЛК	32	
	ПР	16	
	СР	12	
	ІСПИТ	30	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять _____
(за наявності)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення комп'ютери _____
(за потреби)

12. Рекомендовані джерела інформації

Рекомендована література:

1.1. Теоретичні та прикладні проблеми взаємодії науки, техніки і технології. – Харків: Лідер. 2016, 198 с. (За. ред. О.К. Чаплигіна та І.І. Чхеайло)

1.2. Людина. Суспільство. Творчість. Х. Лідер, 2021. 548 с. (Під. ред. О.К. Чаплигіна та В.В. Бондаренка)

1.3. Каслін М.Д., Пономарьов О.С., Чаплигін О.К. Основи філософії інженерної освіти // Навчальний посібник. О.К. Чаплигін, О.С. Пономарьов, М. Д. Каслін. Харків: ХНАДУ, 2017. 190 с.

1.4. Філософія (нормативний курс): навчальний посібник, -2-е вид., доп. і переробл. / О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак. Харків: ХНАДУ, 2019. 200 с.

1.5. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франко, 2017. 364 с.

1.6. Філософія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Чуйко В.Л. та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.

1.7. Філософія науки. Навчальний посібник / Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2017. 588 с.

1.8. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / Кузь О.М., Чешко В.Ф. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.

1.9. Філософія: [підручник] / М. Фюрст, Ю. Тринкс; пер. з нім. В. Кебуладзе. Вид. 2-е Київ: Дух і Літера, 2019. 536 с.

1.10. Філософія для аспірантів: конспекти: навч. - метод. Вид / за ред А. Синиці. – Львів: Ліга - Прес, 2017. 90 с.

1.11. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів: Тріада плюс, 2016. 364 с.

1.12. Чаплигін О.К. Технологізований світ – нові проблеми та перспективи// Наука, техніка та технології в постіндустріальному суспільстві. Х.: ХНАДУ, 2013. С 26-92

1.13. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Моральній вимір та науково-технічний і технологічний розвиток // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць II Міжнародна науково-практична конференція 25-26 травня 2016 р./ за ред. О. Г. Романовського. Вип. 45(49): Ч. 1. – Харків: НТУ «ХП», 2016. С. 242–250

1.14. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Трансгуманізм як шлях розвитку техносфери // Філософія в сучасному світі: матеріали міського науково-практичного семінару, 17-18 листопада 2017 р. // Ред. кол. Я.В. Тарароєв, А.В. Кіпенський, Д.В. Перевалова та[ін.]. – Харків: «Точка». 2017. С. 108-110

1.15. Чаплигін О. К., Сук О. Є., Чистіліна А.О. Техніка та технологія як фактор прискорення антропосоціогенезу // POLISH SCIENCE JOURNAL (ISSUE 3(36), 2021) - Warsaw: Sp. z o. o. «iScience», 2021. Part 4. 174 p

1.16. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Техногенне суспільство як особливий тип цивілізації // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Філософія геокультури" історичні та соціальні засади" присвяченої 95-річчю кафедр філософії та правових дисциплін, 28-29 листопада 2017 р. Харків, 2017. 285 с.

1.17. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Моральний вимір технологізованого суспільства // Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали У1 Міжнар. Наук.-практ. конф., 14-15 вересня 2018р. Харків-Лиман, 2018. С.123-127

1.18. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Інтелектуалізація техніки як особливість сучасної фази техногенезу // Філософія в сучасному світі: Матеріали всеукраїнської

науково-практичної конференції 16-17 листопада 2018// Ред.кол.Я.В. Тарароєв. Х.: Точка. 2018. 214 с.

Додаткові джерела:

- 2.1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського.URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 2.2. Бібліотека ім. В.Г. Короленка URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
- 2.3. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
- 2.4. Файловий архів ХНАДУ
<http://files.khadi.kharkov.ua/component/comprofiler/login.html?>
- 2.5. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.go>

Розробник (и) програми: д-р філософ. наук, проф. Олександр

ЧАПЛИГІН

(наук. ступінь, вчене звання), (підпис)

«26» серпня 2024 року

Завідувач кафедри к. пед. н., проф. Володимир

БОНДАРЕНКО

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

«26» серпня 2024 року

Погоджено
Гарант освітньої програми

к.філол.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПТУШКА

« 26 » серпня 2024 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

Декан механічного факультету

к.т.н, доц
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Олександр ЄФИМЕНКО
(прізвище та ініціали)

« 26 » серпня 2024 року